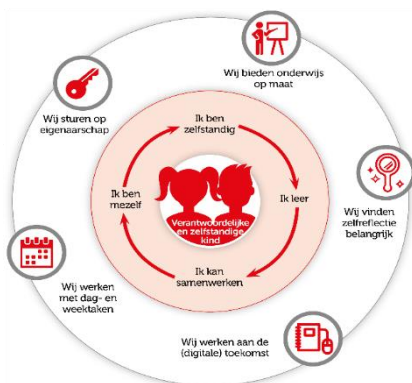

Kwaliteitskaart: Anti-pestprotocol

Kaartnummer 1.131	Leerkracht / Leerling/ Ouders/ MT
Verantwoordelijke	MT
Geëvalueerd	September 2022

Doel

Dit protocol biedt houvast aan de directie, leerkrachten, leerlingen en ouders om pestgedrag te minimaliseren.

Hierbij is een actieve houding van alle betrokkenen een vereiste. Dit protocol is een onderdeel van het veiligheidsplan.

Aanpak

Op de scholen van Cluster Giessenlanden hanteren we een “anti-pestprotocol” om pesten zoveel mogelijk te voorkomen. Helaas lukt ook ons dit niet altijd. Wij hebben daarbij in ieder geval de hulp van ouders en leerlingen nodig om samen pestgedrag te signaleren en te bestrijden.

Wat verstaan wij onder pesten?

Pesten wordt omschreven als systematisch lichamelijk en/of geestelijk “geweld” van een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat is/zijn zichzelf te verdedigen. Het systematisch negeren of buitensluiten van een kind valt ook onder de categorie pesten.

Preventie van pesten

- **Een veilige omgeving**
Binnen onze scholen is veel aandacht voor een veilige omgeving. We leren de kinderen vanaf groep 1 dat je rekening met elkaar moet houden. We leren respect voor elkaar en elkaars werk te hebben.
- **Openheid**
Pesten moet bespreekbaar zijn. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies en pesten worden expliciet besproken in de klas. Niet alleen als het pesten voorkomt, maar ook preventief. Door het aan de orde te stellen ontstaat erkenning en het gevoel dat pesten bespreekbaar is.
- **Voorbeeldfunctie**
Het voorbeeld van de leerkrachten en thuis de ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een positief klimaat waarin duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken.

- **Regels**

We hanteren duidelijke regels, die voor alle leerlingen van de school gelden en die precies aangeven wat we wel en niet tolereren. Dit zijn de basisregels:

- * ik accepteer iemand zoals hij of zij is
- * ik respecteer andermans spullen
- * Iemand wil iets zeggen; ik luister
- * Door te praten los ik problemen op
- * Als ik “stop” zeg, moet de ander stoppen.
- * Als zelf oplossen niet lukt, dan ga je naar de leerkracht.
- * Iedereen is verantwoordelijk voor de goede sfeer in de groep (kinderen hebben de verantwoordelijkheid)

Deze regels komen gedurende het schooljaar aan de orde in vergaderingen, door het opnemen in de schoolgids, door ze zichtbaar te maken binnen de school en/ of in de klassen en door ze te bespreken met leerlingen en waar nodig met ouders.

Op alle scholen van het cluster wordt besproken of een methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling een mooie aanvulling kan zijn.

Signaleren van pestgedrag

Het kan natuurlijk voorkomen dat de preventieve maatregelen niet werken. Het is dan goed om te weten wat de signalen zijn die de pester, het gepeste kind en de groep uitzenden. De leerkrachten en de ouders kunnen deze signalen dan waarnemen en communiceren.

De belangrijkste signalen zijn dat het slachtoffer:

- Zich niet veilig voelt op school;
- Vaak niet naar buiten wil;
- Niet graag naar situaties wil waarin de groepsleerkracht niet aanwezig is;
- Vaak treuzelt na schooltijd;
- Slechtere leerprestaties heeft;
- Zich minder goed kan concentreren;
- Vaak alleen is of zich afzondert;
- Niet samenwerkt met andere kinderen;
- Zelf (terug)pest
- Fysieke klachten heeft (bv buikpijn)

Cyberpesten

Cyberpesten (of digitaal pesten) is het pesten of misbruiken via het internet en/of via de mobiele telefoon. Cyberpesten kan indrukwekkender zijn dan pesten in het gewone, dagelijks leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking. (Zie bijlage voor een stappenplan met betrekking tot sexting)

Aanpak pestgedrag

- Stap 1: Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij er eerst zelf (en samen) uit te komen.
- Stap 2: Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen.

- Stap 3: De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.
Bij herhaling van pesterijen/ ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties.
- Stap 4: Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt.
Ook worden incidenten genoteerd in 1 document in Parnassys. Bij iedere melding omschrijft de leerkracht 'de toedracht' als een logboek.
- Bij de derde melding in het logboek worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie- pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.
Bij cyberpesten worden de ouders van de betrokken leerlingen direct op de hoogte gebracht.

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Materiaal

- Stappenplan Sexting
- Stappenplan Pestgedrag
- Poster Help! (zie onderaan)

Toetsing

Zien / kindbegrip

De leerkracht en leerlingvragenlijsten worden in oktober en april ingevuld. Deze worden besproken tijdens de groepsbespreking en bijzonderheden met de leerlingen. Daarna volgen eventueel actiepunten (zie KK ZIEN)

Wat registreren in leerlingvolgsysteem?

ZIEN- vragenlijsten

KIJK

Scholen met Succes

HELP!

ER CIRCULEERT EEN NAAKTFOTO/ SEKSFILMPJE OP MIJN SCHOOL!

WAT TE DOEN

Beperk emotionele schade voor betrokkene(n) en herstel de rust en sociale veiligheid op school zo snel mogelijk.

STAP 1 ANALYSEER

- **Aandacht voor het slachtoffer**
Veroordeel niet, maar steun en luister: wat heeft hij/zij nodig?
- **Bepaal omvang en impact**
Somis is een naaktfoto of seksfilmpje niet vrijwillig tot stand gekomen
- **Check bestaande protocollen**
- **Betrek zorgcoördinator en/of vertrouwenspersoon**
- **Betrek politie voor advies**
- **Zet acties op een rijtje**
Wie
Wilt
Wanneer
Waar
Hoe
- **Handel snel, maar wel doorzacht**
- **Benoeder de betrokkenen cultuurenstelsel: wat ligt gevoelig?**

STAP 2 REAGEER

- **Voer gesprek met ouders van slachtoffer**
Wees goed voorbereid op emoties van ouders (betreft, boosheid, verdriet, ornnacht)
- **Adviseer/organiseer hulp voor ouders slachtoffer**
Inventariseer vooraf welke hulp voor ouders beschikbaar is
- **Aandacht voor de dader**
- **Contacteer school dader**
Informeer en nodig uit tot samenwerken, indien van toepassing
- **Voer gesprek met ouders van dader**
- **Adviseer/organiseer hulp voor ouders van dader**
- **Besluit tot melding of aangifte**
In overleg met de politie
- **Actie om online beeldmateriaal offline te halen**
www.meldtop.nl
- **Las een rustperiode in voor het slachtoffer**
- **Denk na over alternatieve interventies**

STAP 3 FACILITEER

- **Stel communicatie-statement op**
Wat speelt er?
Wat vindt u?
Wat doet u?
Wie bent u?
Contactpersoon?
- **Geef docenten handvatten**
Bijvoorbeeld: krachtige boodschap, gesprekstaken, gespreksaandelen, kernbepaling
- **Ook docenten kunnen een oordeel hebben: geef ruimte om erover te praten**
- **Denk na over een passende boodschap naar leerlingen: of aansprekend of normaliserend?**

STAP 4 ACTIVEER

- **Verzoek dringend tot verwijderen foto/filmpje**
- **Aan de slag in de klas van het slachtoffer**
- Creëer inzicht en reflectie
- Maak afspraken over hoe slachtoffer te steunen
- Benoem drie buddy's: vraag slachtoffer wie hij/zij als hulpbron in de klas zou willen inschakelen
- **Informeer ouders van klasgenoten van het slachtoffer**
Vraag ouders thuis ook het gesprek te voeren en bied hen hiervoor handvatten

STAP 5 COMMUNICEER

- **Handel conform het communicatiestatement**
- **Overweeg interventies en gesprek in overige klassen**
Aandacht in andere klassen: is afhankelijk van de mate van verspreiding en ernst
- **Informeer ouders uit overige klassen**
Indien van toepassing
- **Wees voorbereid op media-aandacht (sociale media, kranten, radio, tv)**
- Wie doet wat?
- Communicatiestatement online indien nodig
- Hoe om te gaan met journalisten?
- **Stem communicatie af met school van de dader**
Indien van toepassing
- **Wat wat er speelt: monitor actief sociale media op berichten rondom school**
- **Verwijs bij onjuiste berichten op sociale media naar het online communicatiestatement**

STAP 6 EVALUEER

- **Evalueer met slachtoffer, ouders en docenten**
Denk ook na over preventiemaatregelen
- **Vraag terugkoppeling aan de school van dader**
Indien van toepassing
- **Evalueer het proces in het ZAT-overleg met alle professionele betrokkenen**
Wat ging goed?
Wat kon beter?
- **Plan momenten in voor nazorg aan alle betrokkenen**
Hoe gaat het nu?
Hebben ze nog wat nodig?
- **Verwerk evaluatie in protocol/handlingsplan**
Output is input voor het protocol en preventiemaatregelen!

BELANGRIJK!
Aanpak van de groep door krachtig signaal af te geven:
**ZONDER VERSPREIDERS
GEEN SHAME SEXTING!**
Zet negatieve groepdruk om in positieve groepsdynamiek

Meer info: www.zatpoenplansexting.nl

